

Debattförfattare:
Tove Høyem
debatt@unt.se

UNT Debatt

Så skriver du
Debattinläggen kan
vara 3500–4000 tecken,
inklusive mellanslag.
Formatera inte texten.
Artikeln ska vara
underbyggd av minst
en hängrädd person.

Bifoga helst en hög-
upplöst porträttbild på
svartvit eller färg.

Medla materialet till:
debatt@unt.se med så
god framförhållning som
möjligt. För gärna av sig
redan när du planerar
artikeln.

Texten skickas som
e-posttext eller wordfil.
Undvik pdf.
UNT Debatt publicerar
endast texter med
ansvarstext.

Kommunens lösning är extremt dyr och tvivelaktig ur ett miljö-, naturresurs- och beredskapsperspektiv, skriver Peter Ridderstolpe

FOTO: NIKLAS KJELLBERG

Den nuvarande lösningen bygger på felaktigheter

DEBATT

Felbedömningar har lett till ett dyrt och oönskvärt förslag till VA-system i Östhammar, skriver Peter Ridderstolpe

I artikeln i UNT (3/7) framgår att politiken i Östhammars kommun nu börjat tänka om i VA-frågan för de östra kommundelarna. Det är bra eftersom mycket bättre och billigare alternativ finns.

Det framlagda förslaget bygger på felaktiga antaganden och omöden teknik som riskerar skapa fler problem än det löser.

Ett allvarigt fel är föreställningen att kommunen är skyldig att försörja 1000 fastighetsägare inom så kallade omvandlingsområden med kommunalt vatten och avlopp. Erfarenheter visar istället att VA-relaterade hälso- och miljöproblem inom bröda områden och byar mycket väl kan lösas med enkla anläggningar. I det samråd som grannsamrådet har be-

ende i områdena uttryckt stark oro och kritik mot kommunal ledningsanläggning. Många kommer att behöva flytta från deras hus och hem då de inte har råd att betala anslutningskostnader.

Ett annat fel är att det antogs att befolkningen skulle fördubblas i de östra kommundelarna. Denna prognos har visat sig vara kraftigt överdriven. Nyligen framtagna siffror visar om en inflyttning på 1500 personer, i jämförelse med 5000 personer som tidigare antogs.

Ett tredje felaktigt antagande är att havet snarare Öregrund skulle vara bättre recipient för utsläpp än Östhammarsfjärden. Man har antagit att Vattenmyndighetens statusklassningar förhållande fortsätta utsläpp

till Östhammarsfjärden, men tillåter nya till havet vid Öregrund. Men varken juridisk eller marinologisk kunskap ger stöd för detta antagande. I samrådet har namnkunniga marinologer försökt förklara detta, men deras yrkanden har inte uppmärksamats.

Dessa felbedömningar har lett fram till idén om att Östhammar och Öregrund VA-system måste byggas samman med långa vidförens ledningsnät och nytt reningssverk i Öregrund. Lösningen är extremt dyr och tvivelaktig ur ett miljö-, naturresurs- och beredskapsperspektiv. Med förslaget kommer utsläppen av gäddande och hälsofarliga ämnen till havet att öka, samtidigt som behovet av kommunal vattenförsörjning ökar.

Med påtvingad kommunal VA-försörjning för många tusen människor med egen vatten och avloppsanläggning på tomterna skulle utsläppen i nybyggda kommuner minska. Kommunen ska

sörjningsbörda för vatten öka dramatiskt. Systemlösningen riskerar därmed att leda till att ytterligare hundratal miljoner måste satsas på storskalig avfall.

De VA-tekniker jag och många med mig förordar bygger på decentraliserade, vattenrika och flexibla lösningar. Redan etablerad infrastruktur värnas och utvecklas. Bebyggelse på landet ska inte införligas till kommunal försörjning, såvida inte soppren har skyldighet råder. Kommunen ska däremot stötta fastighetsägare att förbättra sin egen försörjning. I ny bebyggelse, både inom och utanför tätorterna, kan vattenåtervinningssystem användas. Sådan teknik är väl beprövad och halverar vattenförbrukningen. Den minskar också radikalt föroreningsbelastningen och möjliggör återvinning av vatten, värme och näringsämnen.

För avloppshattentingen för Östhammar tätort är det självklara valet att bygga fler små reningssverk vid Karö och på så sätt flytta ut reningssverket ut till våtmarken. I Öregrund kan reningssverket enkelt anpassas för den förväntade befolkningsökningen.

Politikerna har fått höra att våtmarken som byggts vid Karö inte fungerar. Men fyra års uppföljning visar att den fungerar precis som tänkt. Experter bedömer att en flerårig byggd våtmark kommer att minska utsläppen av alla miljö- och hälsofarliga ämnen jämfört med nuvärd även med likad befolkning. Med ett nytt reningssverk vid Karö, där mark redan är såld, skapas möjligheter för långtgående rening och återvinning av fiskvatten. I utredningar och sammanställningar som kommunen tidigare lärt göra, beskrivs allt detta.

Det är hög tid att kommunen gör ett omslag i VA-frågan. Allt fler felaktigheter och brister finns i nuvarande förslag och alldeles för många står på spel.

Peter Ridderstolpe,
VA-debattör

Den nuvarande lösningen bygger på felaktigheter

DEBATT

Felbedömningar har lett till ett dyrt och oönskvärt förslag till VA-system i Östhammar, skriver Peter Ridderstolpe

I artikeln i UNT (3/7) framgår att politiker i Östhammars kommun nu börjat tänka om i VA-frågan för de östra kommundelarna. Det är bra eftersom mycket bättre och billigare alternativ finns.

Det framlagda förslaget bygger på felaktiga antaganden och omodern teknik som riskerar skapa fler problem än den löser.

Ett allvarligt fel är föreställningen att kommunen är skyldig att försörja 1000 fastighetsägare inom så kallade omvandlingsområden med kommunalt vatten och avlopp. Erfarenheter visar tvärtom att VA-relaterade hälso- och miljöproblem inom fritidsområden och byar mycket väl kan lösas med enskilda anläggningar. I det samråd som genomförts har bo-

ende i områdena uttryckt stark oro och kritik mot kommunal tvångsanslutning. Många kommer att behöva flytta från deras hus och hem då de inte har råd att betala anslutningskostnader.

Ett annat fel är att det antogs att befolkningen skulle fördubblas i de östra kommundelarna. Denna prognos har visat sig vara kraftigt överdriven. Nyligen framtagna siffror talar om en inflyttning på 1500 personer, i jämförelse med 5000 personer som tidigare antogs.

Ett tredje felaktigt antagande är att havet utanför Öregrund skulle vara bättre recipient för utsläpp än Östhammarsfjärden. Man har antagit att Vattenmyndighetens statusklassningar förhindrar fortsatta utsläpp

till Östhammarsfjärden, men tillåter nya till havet vid Öregrund. Men varken juridisk eller marin ekologisk kunskap ger stöd för detta antagande. I samrådet har namnkunniga marin ekologer försökt förklara detta, men deras yttranden har inte uppmärksammas.

Dessa felbedömningar har lett fram till idén om att Östhammar och Öregrunds VA-system måste byggas samman med långa vidförgrenat ledningsnät och nytt reningsverk i Öregrund. Lösningen är extremt dyr och tveksamt ur ett miljö-, naturresurs- och beredskapsperspektiv. Med förslaget kommer utsläppen av gödande och hälsoskadliga ämnen till havet att öka, samtidigt som behovet av kommunal vattenförsörjning ökar.

Med påtvingad kommunal VA-försörjning för många tusen människor med eget vatten och ensidig satsning på vattenburna avlopp i nybebyggelse, kommer kommunens för-

sörjningsbörda för vatten öka dramatiskt. Systemlösningen riskerar därmed att leda till att ytterligare hundratals miljoner måste satsas på storskalig avsaltning.

De VA-tekniker jag och många med mig förordar bygger på decentraliserade, vattensnåla och flexibla lösningar. Redan etablerad infrastruktur värnas och utvecklas. Bebyggelse på landet ska inte införlivas till kommunal försörjning, såvida inte uppenbar skyldighet råder. Kommunen ska däremot stötta fastighetsägare att förbättra sin egen försörjning. I ny bebyggelse, både inom och utanför tätorterna, kan sorterande avloppssystem användas. Sådan teknik är väl beprövad och halverar vattenförbrukningen. Den minskar också radikalt föroreningsbelastningen och möjliggör återvinning av vatten, värme och näringsämnen.

För avloppshanteringen för Östhammars tätort är det självklara valet att bygga färdigt våtmarken

vid Karö och på sikt flytta ut reningsverket intill våtmarken. I Öregrund kan reningsverket enkelt anpassas för den förväntade belastningsökningen.

Politikerna har fått höra att våtmarken som byggts vid Karö inte fungerar. Men fyra års uppföljning visar att den fungerar precis som tänkt. Expertbedömningar visar att en färdigbyggd våtmark kommer att minska utsläppen av alla miljö- och hälsorelaterade ämnen jämfört med nuläget även med ökad befolkning. Med ett nytt reningsverk vid Karö, där mark redan är inköpt, skapas möjligheter för långtgående rening och återvinning av färskvatten. I utredningar och sammanställningar som kommunen tidigare låtit göra, beskrivs allt detta.

Det är hög tid att kommunen gör ett omtag i VA-frågan. Allt för många felaktigheter och brister finns i nuvarande förslag och alltför mycket står på spel.

Peter Ridderstolpe,
VA-debattör